

Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер жөніндегі заңнаманы қолданудың кейбір мәселелері туралы

2008 жылғы 10 шілдедегі № 2 Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының нормативтік қаулысы.

Ескерту. Нормативтік қаулының деректемелері жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

ХАБАРЛАНДЫРУ

Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктерге қатысушылардың арасындағы қатынастарды реттейтін заңнаманы біркелкі қолдану және қатысушылардың үлестеріне қатысты дауларды шешу мақсатында Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының жалпы отырысы қаулы етеді:

Ескерту. Кіріспе жана редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

1. Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктердің қызметін, оның қатысушыларының құқықтары мен міндеттерін реттейтін заңнама Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді және Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінен (бұдан әрі – АК), "Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы" 1998 жылғы 22 сәуірдегі № 220-І Қазақстан Республикасының Заңынан (бұдан әрі – Заң) және басқа нормативтік құқықтық актілерден тұрады.

Ескерту. 1-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Жоғарғы Сотының 2010.06.25 N 3 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз); 31.03.2017 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулыларымен.

1-1. Қазақстан Республикасы Азаматтық процестік кодексінің (бұдан әрі – АПК) 27-бабының бірінші бөлігіндегі корпоративтік даулардың анықтамасы субъектілік және нысаналы өлшемшарттар арқылы ашылған.

Жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің қатысуымен корпоративтік даулардың субъектілері:

заңды тұлға ретінде, оның атынан органы шешім қабылдайтын серіктестік;

серіктестіктің лауазымды адамдары – алқалы немесе жеке-дара атқарушы органның мүшелері, байқаушы кеңестің мүшелері (Заңның 41-бабының 2-тармағы, АПК-нің 27-бабы бірінші бөлігінің 3), 5) және 10) тармақшалары);

серіктестікке қатысушылар (құрылтайшылар), оның ішінде бұрынғы қатысушылар;

серіктестікке қатысушылардың қатарына Заңда белгіленген тәртіппен (Заңның 22-бабы және 28-бабының 2-тармағы) үлесті сатып алу нәтижесінде қосылған адамдар болып табылады.

АПК-нің 27-бабы бірінші бөлігінің 1) – 10) тармақшаларында санамаланған корпоративтік дауға қатысушылардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау тәсілдері толық болып табылмайды. Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде құқықтарды қорғаудың өзге де тәсілдері көзделуі мүмкін.

АПК-нің 27-бабының бірінші бөлігіне сәйкес корпоративтік даулар мамандандырылған ауданаралық экономикалық соттардың соттылығына жатқызылған және талап қою іс жүргізуі тәртібімен қаралуы тиіс.

Төрелік келісімі болған жағдайда корпоративтік дау "Төрелік туралы" 2016 жылғы 8 сәуірдегі № 488-V Қазақстан Республикасының Заңының 8-бабына сәйкес төреліктің қарауына берілуі мүмкін.

Ескерту. Нормативтік қаулы 1-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Жоғарғы Сотының 29.06.2018 № 11 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулыларымен.

2. Жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің жарғылық капиталы серіктестік құрылтайшыларының (қатысушыларының) АК-нің 115-бабының 2-тармағында, 117-бабында және Заңның 23-бабының 3-тармағында санамаланған мүлкінен және мүліктік құқықтарынан, оның ішінде жеке тұлғаның шартты жер үлесіне құқығын енгізуден қалыптасады. Шартты жер үлесіне құқық Қазақстан Республикасы Жер кодексінің (бұдан әрі – Жер кодексі) 103-бабының 5-тармағында белгіленген тәртіппен берілген куәлікпен расталуға тиіс.

Шартты жер үлесіне құқық деп жекешелендірілген ауыл шаруашылығы ұйымы қызметкерінің және өзге де тұлғалардың жекешелендіру туралы заңнамалық актілерде көзделген негіздер бойынша және тәртіппен жекешелендірілген ауыл шаруашылығы ұйымының жер пайдалану құрамында бұрын болған жер учаскесін нақтылы алу құқығы түсініледі.

Мыналарды:

1) жарғылық капиталының ең төменгі мөлшері нөлдік деңгеймен айқындалатын шағын кәсіпкерлік субъектісі, сондай-ақ мемлекеттік ислам арнайы қаржы компаниясын;

2) жарғылық капиталының ең төменгі мөлшері Қазақстан Республикасының микроқаржылық қызмет туралы заңнамасында айқындалатын микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымды;

3) жарғылық капиталының ең төменгі мөлшері Қазақстан Республикасының төлемдер және төлем жүйелері туралы заңнамасында айқындалатын төлем ұйымы болып табылатын жауапкершілігі шектеулі серіктестікті қоспағанда, жарғылық

капиталдың бастапқы мөлшері құрылтайшылар салымдарының сомасына тең болады және серіктестікті мемлекеттік тіркеу үшін құжаттар ұсынылған күнге республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің бір жүз еселенген мөлшеріне баламалы сомадан кем болмайды.

Өз үлесін мерзімінде енгізбеген қатысушы үлесін енгізбеумен серіктестікке келтірген залалды өтеуге, сондай-ақ егер серіктестіктің құрылтай шартында немесе жарғысында өзгеше көзделмесе, серіктестікке АК-нің 353-бабына сәйкес тұрақсыздық айыбын төлеуге міндетті.

ЖШС-ның жарғылық капиталына өзінің капиталы есебінен енгізілген үлес немесе оның бөлігі Заңның 31-бабында көзделген тәртіппен қалған қатысушылар арасында бөлінуі немесе үшінші тұлғалардың сатып алуына ұсынылуы мүмкін (Заңның 24-бабының 3, 4-тармақтары).

Егер Заңның 24-бабының 2-тармағымен бекітілген мерзімде салымның енгізілмеген бөлігі сатылмаса, серіктестіктің жарғылық капиталы осы сомаға азайтылуға жатады және қатысушылардың жарғылық капиталдағы үлестері соған сәйкес өзгереді. Осы жағдайда, егер жарғылық капиталдың мөлшері жүз еселенген айлық көрсеткіштен кем соманы құраса, онда қатысушылар бір жылдың ішінде жарғылық капиталға тиісті қосымша салымдарды енгізуге тиіс. Өзге жағдайда серіктестік уәкілетті мемлекеттік органның не ЖШС-ға қатысушының арызы бойынша соттың шешімі негізінде таратылуға жатады.

Аталған қағида жарғылық капиталының ең төменгі мөлшері нөлдік деңгеймен айқындалатын шағын кәсіпкерлік субъектісі болып табылатын жауапкершілігі шектеулі серіктестікке, сондай-ақ мемлекеттік ислам арнайы қаржы компаниясына қолданылмайды.

Ескерту. 2-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

2-1. Серіктестіктің жарғылық капиталына қатысушының үлесі ретінде енгізілетін жылжымайтын немесе жылжымалы заттар, мүліктік құқықтар, оның ішінде шартты жер үлесіне құқық серіктестіктің барлық құрылтайшыларының келісімі немесе серіктестікке қатысушылардың жалпы жиналысының шешімі бойынша міндетті түрде ақшалай бағалануға тиіс. Салым құны жиырма мың айлық есептік көрсеткіштің мөлшеріне балама сомадан асқан жағдайда бағалаушы қатысушының үлесін растауға тиіс.

Бағалаушының қорытындысы "Қазақстан Республикасындағы бағалау қызметі туралы" 2018 жылғы 10 қаңтардағы № 133-VI Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген талаптарға сәйкес болуға тиіс.

Салымды бағалау жөніндегі шығыстарды салымды ақшалай бағалауға мүдделі серіктестік құрылтайшысы (қатысушысы) өтейді.

Ескерту. 2-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Жоғарғы Сотының 2010.06.25 N 3 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз); жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулыларымен.

2-2. Шартты жер үлесіне құқық ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің санаттарына (егістік, шабындық, жайылым, суармалы жерлер және т.б.) және шартты жер үлесіне құқық туралы куәлікте көрсетілген бонитет балына байланысты ақшалай бағалануға жатады.

Ескерту. 2-2-тармақпен толықтырылды - ҚР Жоғарғы Сотының 2010.06.25 N 3 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз); өзгеріс енгізілді – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулыларымен.

2-3. Егер тұлғаға меншік құқығымен тиесілі жылжымайтын мүлік объектілері тұрғызылған жер учаскесі серіктестіктің жарғылық капиталына үлес ретінде енгізілсе, онда жер учаскесі де, сондай-ақ сол жерде тұрғызылған жылжымайтын мүлік объектілері де ақшалай бағалануға тиіс.

Егер жер пайдалану құқығы серіктестіктің жарғылық капиталына үлес ретінде енгізілсе, ал сол жер учаскесінде серіктестік шаруашылық қызметінде пайдаланатын жылжымайтын мүлік объектілері тұрғызылған болса, онда жер пайдалану құқығы да, сондай-ақ көрсетілген жылжымайтын мүлік объектілеріне қатысты жалдау ақысының мөлшері де ақшалай бағалануға жатады.

Ескерту. 2-3-тармақпен толықтырылды - ҚР Жоғарғы Сотының 2010.06.25 N 3 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз); жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулыларымен.

3. Егер құрылтай шартында өзгеше көзделмесе, әрбір қатысушы салымының жарғылық капиталдың жалпы сомасына арақатынасы оның жарғылық капиталдағы үлесі (бүтіннің бөлігі түрінде немесе пайызбен) болып табылады. Серіктестікке жаңа қатысушылардың қабылдануына немесе бұрынғы қатысушылардың қайсібірінің шығуына байланысты жарғылық капиталдың мөлшерінің қандай да бір өзгеруі қатысушылардың қабылдануы немесе шығуы сәтіндегі жарғылық капиталдағы үлестерін тиісінше қайта есептеуге әкеп соғады.

Барлық қатысушылардың жарғылық капиталдағы үлестері және тиісінше олардың шаруашылық серіктестік мүлкінің құнындағы үлестері (мүліктегі үлес), егер құрылтай құжаттарында өзгеше көзделмесе, олардың жарғылық капиталдағы салымдарына пропорционалды болады. Бұл ретте, қатысушылардың мүліктегі үлестері заттық емес, міндеттемелік сипатта болады. Бұл:

ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскесі, ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскесін пайдалану құқығы немесе шартты жер үлесіне құқық

жарғылық капиталға үлес ретінде енгізілген жағдайларды қоспағанда, серіктестіктің мүлкі қатысушылардың меншік құқығына тиесілі болмайтынын;

АК-нің 80-бабының 3-тармағында көзделген жағдайды қоспағанда, қатысушылар ЖШС-ның мүлкіндегі үлесін заттай бөліп беруді талап етуге құқылы еместігін білдіреді.

Қатысушының ЖШС-ның жарғылық капиталындағы үлесі оның серіктестікпен қатынасындағы құқықтары мен міндеттерінің жиынтығын және оның ЖШС-ның мүлкіндегі үлестерін білдіреді, ол:

ЖШС-ның кәсіпкерлік қызметін жүзеге асыру үшін материалдық база қалыптастыруға;

ЖШС-ның кредиторлардың алдындағы міндеттемелерін орындауын қамтамасыз етуге;

үлес иесінің ЖШС-ның таза кірісінен тиісті үлесін алуын қамтамасыз етуге;

қатысушының (үлес иесінің) ЖШС-ның іс басқаруына қатысуына құқық беруге;

қажет болған жағдайда үлес иесінің өз үлесін іскерлік әріптестерімен есеп айырысу кезінде төлем құралы ретінде пайдалануына (сату, сенімгерлік басқаруға, кепілге беру және т.с.с);

оның иесінің ЖШС таратылған жағдайда өз үлесінің тиісті құнын және кредиторлармен есеп айырысқаннан кейін қалған мүлік бөлігінің құнын алуға немесе серіктестіктің барлық қатысушыларының келісімі бойынша осы мүліктің бөлігін заттай алуға құқығы болуына негізделеді.

Ескерту. 3-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

4. Жарғылық капиталға өз салымын салмаған ЖШС-ға қатысушының үлесін серіктестік жарғылық капиталға өз капиталының есебінен енгізгеннен (Заңның 24-бабының 3-тармағы), басқа қатысушылардың арасында бөлінгеннен немесе үшінші тұлғалар сатып алғаннан не ЖШС жарғылық капиталды азайтқаннан кейін ғана серіктестікке қатысушылардың жалпы жиналысы шешімінің негізінде ол үлеске құқығын жоғалтуы мүмкін. Қатысушының жарғылық капиталға салым салмау фактісінің өзі құрылтайшыны қатысушылар қатарынан сот тәртібімен шығаруға негіз болып табылмайды.

Өз салымын салған ЖШС-ға қатысушы үлеске құқығын мәжбүрлеп сатып алу жолымен ғана жоғалтуы мүмкін.

Кез келген негіздер бойынша үлеске құқығын жоғалту қатысушының ЖШС-дан шығуына әкеп соғады.

Ескерту. 4-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

5. Серіктестік жалпы жиналыстың шешіміне сәйкес мынадай жағдайларда:

ол серіктестікке немесе оған қатысушыларға елеулі зиян келтірсе (Заңның 34-бабының 2, 3-тармақтары, 43-бабы 2-тармағының 9) тармақшасы);

қатысушы заңнамалық актілерде немесе құрылтай құжаттарында белгіленген (АК-нің 82-бабы) серіктестіктің алдындағы өз міндеттерін бұзса, қатысушының үлесін сот тәртібімен мәжбүрлеп сатып алуды талап етуге құқылы.

Серіктестікке немесе оның қатысушыларына келтірілген елеулі зиян деп ЖШС немесе оның қатысушылары үшін салдарын жою қиынға түсетін немесе мүмкін болмайтын зиянды түсінген жөн.

Соттар ЖШС-ға немесе оған қатысушыларға келтірілген зиян елеулі болатыны-болмайтыны жөніндегі мәселені шешкен кезде әрбір нақты жағдайда істің барлық мән-жайларын, оның ішінде зиян келтіруден туындаған салдарды, зиян келтірілгенге дейінгі немесе одан кейінгі ЖШС-ның мүліктік жағдайын, оның салдарын жоюға қажет болған уақытты ескеруге тиіс. Соттың осы мәселе бойынша түйіндері уәжді болуға тиіс.

Үлесі мәжбүрлеп сатып алынатын серіктестікке қатысушы осы мәселе бойынша жалпы жиналыстың жұмысына қатысуға және Заңның 42-бабының 2 және 3-тармақтарының талаптарына сәйкес өз пікірін білдіруге құқылы, бірақ дауыс беруге қатыспайды және есептеу кезінде оған тиесілі дауыс саны ескерілмейді (Заңның 48-бабының 2-тармағы). Үлесі мәжбүрлеп сатып алынатын серіктестікке қатысушы жалпы жиналыстың осындай шешіміне шақыру рәсімінің және жалпы жиналысты өткізу тәртібінің бұзылу негіздері бойынша ғана дау айтуға құқылы. Серіктестікке қатысушының үлесті сатып алу негіздерімен келіспейтіндігі туралы дәлелдері серіктестіктің үлесті мәжбүрлеп сатып алу туралы талап қоюын қарау кезінде бағалануға жатады.

Заңның 11, 12, 42-баптарының ережелеріне сәйкес қатысушы Заңда және серіктестіктің жарғысында көзделген тәртіппен серіктестіктің істерін басқаруға қатысуға құқылы. Егер заңнамалық актілерде, құрылтай құжаттарында өзгеше көзделмесе, онда серіктестікке қатысушының жалпы жиналыстың жұмысына қатысуын қамтамасыз етпеуі ғана оның үлесін мәжбүрлеп сатып алу үшін жеткілікті негіз бола алмайды.

Сонымен қатар, егер құрылтай құжаттарында қатысушыға серіктестіктің ісіне қатысу міндеті жүктелген болса (Заңның 12-бабының 2-тармағы) және қатысушының осы міндетті бұзуы (серіктестіктің қызметіне және оның тиісті жұмыс істеуі үшін қажетті шешімдер қабылдауына кедергі келтіретін, Заңның 47-бабының 4-тармағына сәйкес жалпы жиналыстың шешімдер қабылдау заңдылығына әсер ететін оның үлесінің мөлшеріне байланысты) серіктестікке елеулі зиян келтірсе немесе оны өзге де жағымсыз салдарға алып келсе, онда серіктестік мұндай қатысушының үлесін "Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы"

Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен мәжбүрлеп сатып алуды сот тәртібімен талап етуге құқылы. Келісімге қол жеткізілмеген жағдайда мәжбүрлеп сатып алынатын үлестің бағасын сот халықаралық стандарттардың негізінде тәуелсіз бағалаушы анықтаған нарық құны бойынша белгілейді (Заңның 34-бабының 3-тармағымен ұқсастығы бойынша).

Ескерту. 5-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

6. Тарапы жеке тұлға болып табылатын шаруашылық серіктестіктен шығатын қатысушының серіктестік мүлкіндегі (жарғылық капиталындағы) үлесіне немесе оның бір бөлігіне құқығын иеліктен шығару (басқаға беру) шарты нотариаттық куәландырылуға жатады (АК-нің 59-бабының 2-тармағы).

Заңның 22-бабының 1-1-тармағы, АК-нің 42-бабының 6-тармағы талаптарының негізінде серіктестікке қатысушылар тізіліміне жазба енгізілмей (оны жүргізуді орталық депозитарий жүзеге асырады) не тиісінше заңды тұлға қайта тіркелмей, жаңа қатысушыны қабылдау және қатысушылар құрамындағы өзгерістер жарамсыз болып табылады.

Осыған байланысты, сатып алушының үлеске құқығы серіктестік қайта тіркелген немесе серіктестікке қатысушылар тізіліміне жазба енгізілген кезден бастап ауысады (Заңның 22-бабының 2-тармағы).

Ескерту. 6-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Жоғарғы Сотының 29.06.2018 № 11 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулыларымен.

7. ЖШС-ға қатысушы серіктестіктің мүлкіндегі өз үлесіне (оның бөлігіне) Заңда белгіленген тәртіппен билік етуге құқылы.

Егер құрылтай құжаттарында өзгеше көзделмесе, жауапкершілігі шектеулі серіктестікке қатысушының өз үлесін (оның бір бөлігін) иеліктен айырып, үшінші тұлғаға беруіне, қатысушының басқа қатысушы немесе үшінші тұлға алдындағы міндеттемесін қамтамасыз ету үшін үлесті (үлестің бір бөлігін) кепілге беруіне жол беріледі. Жарғылық капиталға салым толық төленгенге дейін мұндай иеліктен шығаруға салым төленіп қойылған бөлігінде ғана жол беріледі. Құрылтай құжаттарында үлесті үшінші тұлғаға сатуға тек белгілі бір шарттар сақталғанда ғана жол берілетіндігі көзделуі мүмкін (Заңның 29-30-баптары).

Ескерту. 7-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

8. Егер ЖШС-ға қатысушы ұсынған шарттар бойынша басқа қатысушылар және ЖШС оның үлесін сатып алудан бас тартса, ол үлесін сатуға немесе өзге жолмен

үшінші тұлғаға беруге құқылы. Үшінші тұлға деп қатысушы өз үлесін сатқан кезде серіктестіктің қатысушысы болып табылмайтын кез келген тұлғаны түсінген жөн.

Қатысушы өз үлесін сатқан кезде серіктестікке қатысушы болып табылмайтын кез келген адамды үшінші тұлға деп түсінген жөн. Егер ЖШС-ға қатысушы үлесін үшінші тұлғаларға беру үшін иеліктен шығармаса, онда иеліктен шығарудың шарттары өзгерген жағдайда ол басқа қатысушыларға немесе ЖШС-ға үлесін сатып алуға қайтадан ұсынуға міндетті (үлесті сатып алудың басым құқығы). Басқа қатысушылар мен ЖШС жаңа шарттар бойынша үлесті сатып алудан бас тартқаннан кейін ғана қатысушы оны үшінші тұлғаға қайтадан ұсына алады. Бұл тәртіпті сақтамау мүдделі тұлғаның талап қоюы бойынша мәмілені заңсыз деп тануға әкеп соқтыруы мүмкін.

Үлесті (оның бір бөлігін) сатып алуға басым құқықты бұза отырып сатқан кезде жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің кез келген қатысушысы сатылған күннен бастап үш ай ішінде өзіне сатып алушының құқықтары мен міндеттерін аударуды сот тәртібімен талап етуге құқылы (АК-нің 80-бабының 2-тармағы, 180-бабының 1-тармағы). Осы негіз бойынша мәмілені жарамсыз деп тану туралы қойылған талап қою қанағаттандырылуға жатпайды.

Қатысушының үлесін сатып алу міндеті ЖШС-ға жүктелуі мүмкін емес.

Сонымен бірге, егер ЖШС-ның құрылтай құжаттарына сәйкес қатысушының үлесін (оның бір бөлігін) үшінші тұлғаларға иеліктен шығару мүмкін болмаса, ал серіктестіктің басқа қатысушылары оны сатып алудан бас тартса, онда АК-нің 80-бабының 3-тармағына сәйкес қатысушыға оның нақты құнын төлеуге не оған сондай құнға сәйкес заттай мүлік беру міндеті ЖШС-ға жүктелуі мүмкін.

Егер серіктестіктен шығатын қатысушының үлесін ЖШС өзі сатып алған жағдайда үлес бағасын тараптардың келісімі, ал келісімге қол жеткізілмеген жағдайда сот белгілейді (Заңның 32-бабының 3-тармағы). Сот үлестің бағасын анықтау кезінде бағалау қызметі саласындағы мемлекеттік реттеуді жүзеге асыратын уәкілетті орган халықаралық стандарттар негізінде белгіленген талаптарға сай келетін бағалаушы айқындаған нарықтық бағасын ескереді (Заңның 34-бабының 3-тармағымен ұқсастығы бойынша).

Ескерту. 8-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

9. ЖШС-ның қатысушылары өтеусіз мәмілелер (сыйға тарту, өсиет) бойынша қатысушының үлесін сатып алудың басым құқығын иеленбейді.

Ескерту. 9-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

10. Жауапкершілігі шектеулі серіктестікке қатысушы өз қалауы бойынша сол серіктестіктің бір немесе бірнеше қатысушысына серіктестік мүлкіндегі өз үлесін

немесе оның бір бөлігін сатуға немесе өзге де жолмен беруге құқылы. Бұл ретте, Заңның 28-бабының 3-тармағында көзделген жағдайдан басқа, мұндай мәміле жасауға қатысушылардың жалпы жиналысының шешімі, ЖШС-ның немесе басқа қатысушылардың келісімі талап етілмейді.

Ескерту. 10-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

10-1. Жерді пайдалану құқығының серіктестікке қатысушыға берілген мерзімі аяқталуына байланысты тоқтатылуы, сондай-ақ шартты жер үлесіне құқықты серіктестіктің жарғылық капиталына салым ретінде енгізген қатысушының серіктестіктен шығуы серіктестіктің жарғылық капиталы мөлшерінің азаюына әкеп соғады. Мұндай жағдайда серіктестіктің қалған қатысушылары Заңның 27-бабында көрсетілген шешімдерді қабылдауға және әрекеттерді жасауға міндетті.

Ескерту. 10-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Жоғарғы Сотының 2010.06.25 N 3 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз); жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулыларымен.

10-2. Серіктестіктің жарғылық капиталына үлес ретінде ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскесін берген қатысушы серіктестік құрамынан шаруа (фермер) қожалығын немесе тауарлық ауыл шаруашылығы өндірісін ұйымдастыру үшін шыққан кезде Жер кодексінің 101-бабының 3-тармағына сәйкес, осы жер учаскесін нақтылы алуға құқылы.

Серіктестіктің жарғылық капиталына пайдалану үшін ғана берілген жер учаскесі сыйақысыз нақтылы нысанда қайтарылады.

Заңның 48-бабында белгіленген тәртіппен серіктестікке қатысушылардың келісімімен бөліп беру жағдайларын қоспағанда, ауыл шаруашылығының егістік жұмыстарын жүргізу кезінде ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскесі нақтылы бөліп берілмейді (қайтарылмайды).

Серіктестіктің жарғылық капиталына үлес ретінде ауыл шаруашылығы мақсатындағы емес жер учаскесін қосқан қатысушы серіктестіктен шыққан кезде Заңның 29, 30, 31, 32-баптарында белгіленген тәртіпті сақтай отырып, серіктестіктің мүлкінен өзінің үлесін иеліктен шығарып алуға құқылы.

Ескерту. 10-2-тармақпен толықтырылды - ҚР Жоғарғы Сотының 2010.06.25 N 3 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз); өзгеріс енгізілді – ҚР Жоғарғы Сотының 31.03.2017 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулыларымен.

10-3. Серіктестіктің жарғылық капиталына салым ретінде шартты жер үлесіне құқықты енгізген қатысушы шаруа (фермер) қожалығын немесе өзге де тауарлық ауыл

шаруашылық өндірісін ұйымдастыру үшін серіктестіктен шыққан кезде, көлемі шартты жер үлесі құқығына сәйкес келетін жер учаскесін нақтылы алуға құқылы.

Серіктестіктің жарғылық капиталына шартты жер үлесіне құқықты енгізген серіктестікке бірнеше қатысушылар серіктестіктің құрамынан шығуға және ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін жаңа серіктестік, өндірістік кооператив немесе өзге де ұйым құруға құқылы. Мұндай жағдайда серіктестіктің жерінен бөліп шығарылуға жататын жер учаскесі мөлшері бойынша осындай қатысушылардың шартты жер үлесіне құқығының жиынтық мөлшеріне сәйкес келуге тиіс.

Ескерту. 10-3-тармақпен толықтырылды - ҚР Жоғарғы Сотының 2010.06.25 N 3 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз); өзгеріс енгізілді – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулыларымен.

10-4. Қатысушының серіктестіктің құрамынан шығу және шаруа (фермер) қожалығын құру немесе өзге де ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін нақтылы жер учаскесін бөліп шығару (бөлу) туралы арызы құрылтай құжаттарында белгіленген тәртіппен серіктестікке қатысушылардың жалпы жиналысында қаралуға жатады. Арызда бөлінуі сұралып отырған жер учаскесінің орналасқан жергілікті жері көрсетілуі тиіс.

Жер учаскесінің орналасқан жері деп серіктестіктің жер пайдалану құрамындағы бөліп шығаруға сұратылып отырған учаскенің сәйкестендіру құжаттарына сәйкес орналасқан жерін түсіну керек. Үлес есебіне бөлінетін нақтылы жер учаскесінің орналасқан жері, сонымен қатар серіктестіктен шығатын қатысушының бөлінетін жер учаскесінде шыққан шығындарды серіктестікке өтеуі серіктестіктің құрылтай құжаттарында немесе тараптардың келісімінде көзделген тәртіппен серіктестікке қатысушылардың жалпы жиналысында анықталады.

Құрылтай құжаттарында жер учаскесін бөліп шығару (бөлу) тәртібі көрсетілмеген жағдайда Жер кодексінің 101-бабы 4-тармағының нормалары қолданылады (Жер кодексінің 101-бабының 3-тармағы). Осы құқық нормасында белгіленген жер учаскесін бөлу тәртібі серіктестікке қатысушылардың жер учаскесін бөліп беру туралы шешімді қабылдау жөніндегі айрықша құзыретіне әсер етпейді.

Ескерту. 10-4-тармақпен толықтырылды - ҚР Жоғарғы Сотының 2010.06.25 N 3 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз); жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулыларымен.

10-5. Серіктестіктің жерінен бөлінуге жататын жер учаскесінің орналасқан жері туралы серіктестікке қатысушылардың жалпы жиналысының шешіміне сотқа шағым жасауға болады.

Аталған дау бойынша істі сотта қарауға дайындау барысында сот сұратылып отырған жерден жер учаскесін нақтылы бөліп шығару мүмкіндігі туралы жер

қатынастары саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган маманының қорытындысын алуға тиіс. Бұл ретте, жер сервитутын белгілеуді мүмкіндігінше болдырмайтын жерді пайдаланудың технологиялық схемасын, серіктестіктің құрамынан шығатын қатысушының тұратын орнын, тараптардың басқа да назар аударуға тұрарлық дәлелдерін ескеру қажет.

Сот осы дауды шешкен кезде серіктестікке қатысушылардың жалпы жиналысында қабылданған шешімнің заңдылығы туралы мәселені ғана қарауға құқылы.

Ескерту. 10-5-тармақпен толықтырылды - ҚР Жоғарғы Сотының 2010.06.25 N 3 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-т. қараңыз) Нормативтік қаулысымен; өзгеріс енгізілді - ҚР Жоғарғы Сотының 29.06.2018 № 11 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулыларымен.

11. ЖШС-ға қатысушылардың жалпы жиналысын шақыру және өткізу тәртібі Заңның 46, 47-баптарында белгіленген. Жалпы жиналыстың шешімі жиналысты шақыру тәртібі бұзылған кезде жарамсыз деп танылуы мүмкін.

Жалпы жиналысты шақыру мен өткізу тәртібін бұзу деп жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктерге қатысушылардың (қатысушының) құқығын бұзуға әкеп соғатын немесе әкеп соғуы мүмкін заңнамада белгіленген императивтік нормалардың бұзылуын түсіну керек (мысалы, қатысушыларды хабардар ету мерзімін сақтамау, хабарламаларда жалпы жиналыс өтетін уақыты мен орны туралы мәліметтер болмауы (Заңның 46-бабының 1-тармағы), күн тәртібіне қойылған ұсыныстарды қараудың нәтижелері туралы серіктестікке қатысушыға хабарламау (Заңның 46-бабының 3-тармағы), жалпы жиналысты шақыруға өкілеттігі жоқ адамдардың осындай әрекеттерді жасауы және т.б.).

Ескерту. 11-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

12. Жалпы жиналыс өткізу және шешім қабылдаудың Заңда, серіктестік жарғысында немесе серіктестіктің ішкі қызметін реттейтін ережелерде және өзге де құжаттарда белгіленген тәртібі бұзыла отырып қабылданған (мысалы, егер күн тәртібіне енгізілген мәселелерді талқылау басталғанша жалпы жиналыс кворумды белгілемесе) қатысушылардың жалпы жиналысының шешімін, сондай-ақ жалпы жиналыстың заңға не жарғыға қайшы шешімін, оның ішінде серіктестікке қатысушының құқығын бұзатын шешімін дауыс беруге қатыспаған немесе дау туғызған шешімге қарсы дауыс берген серіктестікке қатысушының арызы бойынша, сот толық немесе ішінара заңсыз деп тануы мүмкін (Заңның 50-бабы). Серіктестікке қатысушы қабылданған шешім туралы білген немесе білуге тиіс болған күннен кейін алты айдың ішінде, ал егер ол шешім қабылданған жалпы жиналысқа қатысқан болса, шешім қабылданған күннен кейін алты айдың ішінде талап қою берілуі мүмкін.

Заңды тұлғаның басқару органдарының шешімін даулаған кезде оның органы атынан шешім қабылдаған серіктестік заңды тұлға ретінде тиісті жауапкер болады. Серіктестікке қатысушылар даудың нысанасына дербес талаптар мәлімдемейтін үшінші тұлғалар ретінде іске қатысуға тартылады.

Ескерту. 12-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

13. Егер:

Заңға немесе құрылтай құжаттарына сәйкес айқын басым көпшілік дауысты не бірауыздан дауыс беруді талап ететін мәселелер бойынша шешім осы қағида бұзылып қабылданса (Заңның 48-бабының 2-тармағы);

серіктестікке қатысушылардың жалпы жиналысының күн тәртібіне Заңда және құрылтай құжаттарында белгіленген тәртіппен енгізілмеген мәселе бойынша шешім қабылданса (Заңның 48-бабының 1-тармағы);

серіктестікке қатысушы заңда және құрылтай құжаттарында белгіленген тәртіппен серіктестікке қатысушылардың жалпы жиналысының өткізілетін орны мен уақыты туралы хабардар етілмесе (Заңның 46-бабының 1-тармағы), серіктестікке қатысушылардың жалпы жиналысының шешімі сөзсіз жарамсыз деп танылуға жатады.

Ескерту. 13-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

13-1. Кворум болмаған жағдайда серіктестікке қатысушылардың жалпы жиналысы бірінші шақырылған күнінен бастап қырық бес күннен кешіктірілмей және жиналыстың ашылу күніне дейін отыз күннен кешіктірілмей Заңның 46-бабында белгіленген қағидалар сақталып қайта шақырылады (Заңның 47-бабының 5-тармағы).

Қайта шақырылған жиналыс серіктестікке қатысушылардың жиналысқа қатысып отырғандары немесе оған өкілдік алғандар иеленген дауыс санына қарамастан заңды болып табылады. Егер оған қатысушылар жиынтығында жалпы дауыс санының жартысынан кемін иеленген жағдайда, мұндай жиналыс дауыстың айқын басым көпшілігін немесе бірауыздан берілуін талап ететін мәселелер бойынша шешімдер қабылдауға құқылы емес.

Егер оған қатысып отырғандар немесе оған өкілдік алған қатысушылар жиынтығында жалпы дауыс санының жартысын және жартысынан астамын иеленсе, онда қайта шақырылған жиналыстың дауыстың айқын басым көпшілігін немесе бірауыздан берілуін қажет ететін мәселелер бойынша шешімдер қабылдауға құқығы бар.

Мұндай жағдайларда Заңның 47-бабының 4-тармағында белгіленген жиынтығында жалпы дауыс санының үштен екісінен астамын иеленетін серіктестікке

қатысушылардың жалпы жиналысының шешімдер қабылдауға құқығы туралы жалпы қағида қолданылмайды.

Ескерту. Нормативтік қаулы 13-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Жоғарғы Сотының 29.06.2018 № 11 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулыларымен.

14. Серіктестік қатысушыларының жалпы жиналысының хаттамасы қатысушылардың жалпы жиналысын өткізу тәртібінің сақталуы туралы, атап айтқанда, кворумның бар екендігі, дауыс беру нәтижелері және күн тәртібі бойынша қабылданған шешім туралы мәліметтер көрсетілетін құжат болып табылады.

Хаттамада шын мәніндегі мән-жайларға сәйкес келмейтін мәліметтердің көрсетілуі (мысалы, жалпы жиналыста болмаған қатысушы туралы мәліметтер келтіріліп, ол шешімді қолдады не қарсы дауыс берді деп көрсету) жалпы жиналыстың шешімін жарамсыз деп тануға әкеліп соғуы мүмкін.

ЖШС-ға қатысушылардың жалпы жиналысының хаттамасына жалпы жиналыс қабылдаған шешімнен бөлек сот тәртібімен шағым жасалуға жатпайды. Алайда хаттамада шындыққа сай келмейтін және қатысушының құқықтарын бұзуға әкеп соғатын немесе әкеп соғуы мүмкін мәліметтер бар деп есептеген ЖШС-ға кез келген қатысушы хаттама жүргізуге жауапты адамдардың әрекеттеріне Заңның 50-бабында көзделген тәртіппен шағым жасай алады.

Ескерту. 14-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

14-1. Қатысушылардың жалпы жиналысының айрықша құзыретіне жататын мәселелер бойынша шешімдер, егер серіктестік жарғысы олардың қабылдануы үшін сан жағынан көпшілік дауысты немесе бірауыздан дауыс беруді талап етпесе, серіктестікке қатысушылардың жиналысқа қатысып отырғандары мен оған өкілдік алғандардың жай көпшілік дауысымен немесе төрттен үш айқын басым көпшілік дауысымен қабылданады (Заңның 43-бабының 2-тармағы және 48-бабының 2-тармағы).

Қатысушылардың арасында жалпы жиналыстың айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша дау туындаған жағдайда, қатысушылар жай не айқын басым көпшілік дауыстың немесе бірауыздан дауыс берудің болмауына байланысты шешім қабылдай алмаса, сот қатысушының талабы бойынша осы мәселе жөнінде жалпы жиналыс қабылдаған шешімнің заңдылығы туралы мәселені ғана қарауға құқылы. Бұл ретте, сот өз шешімімен жалпы жиналысқа қатысушылардың көпшілік даусымен шешілмеген мәселелерді олар соттың ведомстволығына жатпайтындықтан, шешуге құқылы емес. Мұндай мүдделер қақтығысын қатысушылардың өздері Заңның және серіктестіктің құрылтай құжаттарының ережелеріне сәйкес шешуі тиіс.

Ескерту. Нормативтік қаулы 14-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Жоғарғы Сотының 29.06.2018 № 11 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулыларымен.

15. Заңның 43-бабы 2-тармағы 2) тармақшасының, 51-бабы 3-тармағының талаптарына сәйкес қатысушылардың жалпы жиналысында алқалы атқарушы орган мүшелері және жеке-дара атқарушы орган белгіленген, бірақ бес жылдан аспайтын мерзімге сайланады.

Заңды тұлғаның атқарушы органының басшысымен еңбек шарты заңды тұлғаның мүлкінің меншік иесімен немесе ол уәкілеттік берген тұлғамен (органмен) не заңды тұлғаның уәкілетті органымен не ол уәкілеттік берген тұлғамен Қазақстан Республикасының заңдарында, құрылтай құжаттарында немесе тараптардың келісімінде белгіленген мерзімде және тәртіппен жасалады.

Заңды тұлғаның атқарушы органының басшысымен жасалған еңбек шартының қолданылу мерзімі өткен жағдайда, егер тараптардың ешқайсысы еңбек шартының қолданылу мерзімі өткенге дейін соңғы жұмыс күнінен кешіктірмей, еңбек қатынастарын тоқтату туралы хабардар етпесе, егер заңды тұлға құрылтайшылары, мүлкінің меншік иесі не заңды тұлғаның уәкілетті құрылтайшылары, меншік иесі, уәкілеттік берген тұлғасы (орган) немесе уәкілетті органы бекітетін құжаттарда ұзартудың өзге мерзімі айқындалмаған болса, еңбек шарты бір жылға ұзартылады.

Заңды тұлғаның атқарушы органының басшысымен еңбек қатынастарын тоқтату туралы хабарламаға жұмыс беруші – заңды тұлғаның атынан заңды тұлға мүлкінің меншік иесі немесе ол уәкілеттік берген тұлға (орган) не заңды тұлғаның уәкілетті органы немесе ол уәкілеттік берген тұлға қол қояды.

Заңның 50-бабы және АПК-нің 27-бабының бірінші бөлігі талаптарының негізінде атқарушы органның мүшелерін (алқалы немесе жеке дара) сайлау және олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату мәселелері бойынша жалпы жиналыстың шешімдеріне дау айту туралы серіктестікке қатысушылардың талаптары АҚ-нің және Заңның ережелеріне, сонымен қатар еңбек заңнамасының нормаларына сәйкес, егер бір мезгілде атқарушы органның мүшесі болып табылатын қатысушымен еңбек шарты жасалса, мамандандырылған ауданаралық экономикалық соттарда қаралуға жатады.

Серіктестіктің атқарушы органы (оған қатысушы болып табылмайтын, еңбек шарты бойынша серіктестіктің істерін жүргізуді жүзеге асыратын) мүшесінің өзінің өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату мәселелеріне қатысты талабы бойынша дау АПК-нің 26-бабында белгіленген соттылыққа байланысты Заң ережелерінің және еңбек заңнамасы нормаларының негізінде аудандық (қалалық) соттарда қаралуға жатады.

Ескерту. 15-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

15-1. Заңның 11-бабы 1-тармағының 3) тармақшасын қолданған кезде соттар қатысушылардың арасында таза кірісті бөлу жалпы жиналыстың айрықша құзыретіне жатқызылғанын ескерген жөн, сондықтан, мұндай шешім қабылданбаса, сот таза кірістің бөлігін өндіріп алмайды (Заңның 40-бабы, 43-бабының 2-тармағы).

Қатысушының талап қоюы бойынша таза кіріс бөлігін өндіріп алу серіктестікке қатысушылардың арасында кірісті бөлу туралы серіктестікке қатысушылардың жалпы жиналысы шешім қабылдаған және шешім қабылданған күнінен бастап бір ай ішінде ақша түрінде таза кіріс төленбеген жағдайда ғана мүмкін болады.

Ескерту. Нормативтік қаулы 15-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Жоғарғы Сотының 29.06.2018 № 11 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулыларымен.

16. Қатысушының үлесі серіктестіктің жарғылық капиталына "Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің (бұдан әрі - НжОК) 33-бабының 2-тармағына сәйкес ерлі-зайыптылардың бірлескен ортақ меншігі болып табылатын некеде тұрған кезінде жинаған мүлкі есебінен енгізілуі мүмкін.

Серіктестіктің жарғылық капиталындағы ерлі-зайыптылардың бірлескен ортақ меншігіндегі үлесіне немесе оның бір бөлігіне қатысушының билік етуі НжОК-нің 34-бабының 3-тармағына сәйкес зайыбының (жұбайының) нотариатта куәландырылған келісімі бойынша жүзеге асырылуы мүмкін.

Көрсетілген мәмілені жасауға нотариатта куәландырылған келісімі алынбаған жұбай НжОК-нің 34-бабының 2-тармағында көзделген жағдайда осы мәміленің жасалғандығы туралы өзі білген немесе білуге тиіс болған күнінен бастап үш жыл ішінде мәмілені сот тәртібімен жарамсыз деп тануды талап етуге құқылы.

Бірлесіп жиналған мүлікті бөлу туралы дау туындаған кезде оның құрамына мүліктің (активтердің) құнына барабар серіктестіктің жарғылық капиталындағы үлестің құны қосылады және оның пассивтерінің (қарыздарының) мөлшері есепке алынуға тиіс. Ерлі-зайыптылардың арасында серіктестіктің жарғылық капиталындағы үлес құнын анықтау туралы келісім болмаған жағдайда, сот үлес құнын анықтау үшін бағалаушы маманды (аудиторды) тартқаны не сараптама тағайындағаны жөн.

Ескерту. 16-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Жоғарғы Сотының 29.06.2018 № 11 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулыларымен.

17. Қатысушылардың үлестерін мұраға алуға, бірлесіп жинаған мүлікті бөлісуге байланысты қатысушылардың жеке тұлғалармен даулары және осыған ұқсас басқа да даулары аудандық (қалалық) және оларға теңестірілген соттардың қарауына жатады.

18. ЖШС-ға қатысушылардың саны немесе олардың үлес мөлшерінің өзгеруі қайта ұйымдастыру болып табылмайды (Заңның 61-бабының 1-тармағы).

ЖШС-ны тарату қатысушылардың жалпы жиналысының шешімі бойынша жүзеге асырылуы мүмкін. Егер құрылтай құжаттарында өзгеше көзделмесе, жалпы жиналыстың ЖШС-ны тарату туралы бірауыздан қабылданған шешімі талап етілмейді.

Ескерту. 18-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

19. Қазақстан Республикасы Конституциясының 4-бабына сәйкес осы нормативтік қаулы қолданыстағы құқық құрамына қосылады, жалпыға бірдей міндетті болып табылады және алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Ескерту. 19-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Жоғарғы Сотының 28.11.2024 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Нормативтік қаулысымен.

*Қазақстан Республикасы Жоғарғы
Сотының Төрағасы
Қазақстан Республикасы Жоғарғы
Сотының судьясы, жалпы отырыс
хатшысы*

Қ. МӘМИ

Ж. БӘЙШЕВ